K O N G R E S S - N U M M E R.

„Mutig vorwärts!" „Kuraĝe antaŭen!"

Aŭstria Esperantisto

(Österreichischer Esperantist)

Oficiala organo de Aŭstria Esperanto-Delegitaro kaj Esperanto-Delegitaro de Wien.

4a jaro. No. 5 Monata Majo 1927

Redaktejo kaj administrejo: Korneuburg ĉe Wien, Postfach.

Konto ĉe poŝtŝparkaso aŭstria n-ro D-123.826.

Jarabono (komencebla ĉiumonate): Por aŭstrianoj aŭ. S 4.30, germanlandanoj RM 3.—, alilandanoj sv. fr. 4.—; ponumere: por enlandanoj 40 aŭ. g., eksterl. 50 aŭ. g.

Nicht zeitgerechte Abbestellung unseres Organs verpflichtet zum Weiterbezug.

Prologo.

Saluton nian, gefrataro kara,
Jen ni ĉi tie nun al vi prezentas
El koro, kiu varman amon sentas;
Bonvenon en la urbo senkompara.
Ni dankas vin pro via kunĉeesto
En nia sepa Esperanto-festo.

Post lingva la konfuz' en Babilono
Ekregis malkompreno sur la tero.
Kaj ne plu reboniĝis la afero,
Ĉar ĝi okazis laŭ la diordono
Je puno por homaro malobea
Al leĝoj de la Eternulo krea.

Jarmiloj pasis dum la tempo posta
Ĝis fine, por la tuthomara beno,
Per fama la flamlanga fenomeno
Estiĝis la miraklo Pentekosta:
La Sankt-Spirit' al apostoloj venis
Kaj ili ĉiun lingvon tuj komprenis.

Denove preskaŭ du miljaroj pasis,
Dum kiuj mankis la komprena vorto,
Ke reestiĝis la antaŭa sorto
Kaj frat' la fraton pro malam' frakasis. —
Kaj jen, en tiu tempo pli malfrua
Okazis Pentekostmiraklo dua:

Naskiĝis viro kun animo nobla;
Universalan pacon li sopiris,
Komunan lingvon krei li deziris
Kaj kreis, spite malfacil' milobla.
El tiu eta, delikata planto
Plenkreskis nia kara Esperanto.

Ĝi estas ilo por la alta celo,
Fratigi nian homan genton tutan,
De ĝi forigi la instinkton brutan
Kaj gvidi ĝin al bono kaj al belo.
Kaj ĝuste tiu Pentekost-ideo
Instigis nian Majstron al la kreo.

Do estas Pentekosto fest' simbola
Por ni, fervoraj pacaj pioniroj,
Agantaj kiel tiuj sanktaj viroj
Kun alta la misio apostola.
Ni volas same al homar' utili,
Konduki ĝin al paco, kiel ili.

Kaj ni, la aŭstroj, restos ne malfronte
En tiu ĉi milito ideala,
Sed eĉ batalos kun persisto ŝtala
Ĝis fina venko, nune kaj estonte!
Sed gvidos nin nur plena la konkordo
Kaj harmoni' al la savanta bordo.

Franz Zwach-Wien.

Bei den Eröffnungen wird deutsch gesprochen, bezw. übersetzt.

7. österreichische Esperanto-Tagung in Wien

4. bis 6. Juni 1927.

Esperanto-Ausstellung in Wien, 27. Mai bis 18. Juni.

Unter dem Ehrenschutze der Herren:

Richard Schmitz, Bundesminister für Unterricht / Dr. **Hans Schürff**, Bundesminister für Handel und Verkehr / Dr. **Karl Buresch**, Landeshauptmann von Niederösterreich **Johann Schober**, Bundeskanzler a. D., Polizeipräsident.

Ehrenausschuß (noch unvollständig):

Magnifizenz Prof. Dr. **Josef Bauer**, Rektor der Hochschule für Bodenkultur.
Vizekanzler a. D. **Walter Breisky**, Präsident des Bundesamtes für Statistik.
Oskar Czeja, Generaldirektor der österreichischen Radio-Verkehrs-A.-G.
Nationalrat **Franz Domes**, Präsident der Kammer für Arbeiter und Angestellte in Wien.
Vizebürgermeister **Georg Emmerling**.
Vizebürgermeister **Franz Fischer**, Innsbruck.
Kommerzialrat **Friedrich Fliegel**, Präsident der Vereinigung der österreichischen Tageszeitungen.
Nationalrat **Otto Glöckel**, Präsident des Stadtschulrates für Wien.
Magnifizenz Prof. Dr. **Josef Gruntzel**, Rektor der Hochschule für Welthandel.
Kommerzialrat **Ernst Hochmuth**, Präsident der Wiener Messe A. G.
Sektionschef **Konrad Hoheisel**, General-Direktor für das Post-, Telegraphen- und Fernsprechwesen.
Vizebürgermeister **Franz Hoß**.
Nationalrat **Mauritius Klieber**, Vors. d. Fremdenverkehrsbeirates d. n.-ö. Landes-Regierung.
Kommerzialrat **Leopold Langer**, Präsident des Gremiums der Wiener Kaufmannschaft.
Chefredakteur **Leopold Lipschütz**, Präsident der Journalisten- und Schriftstellervereins „Concordia".
Dr. **Josef Maschal**, Generaldirektor der österreichischen Bundesbahnen.
Dr. **Heinrich Micoletzky**, Universitäts-Professor, Innsbruck.
Ettore Modena, Generaldirektor der Eisenbahn Wien—Aspang.
Magnifizenz Prof. Dr. **Hans Molisch**, Rektor der Universität Wien.
Magnifizenz Prof. **Josef Müllner**, Rektor der Akademie der bildenden Künste Wien.
Hofrat **Josef Rauhofer**, Landeshauptmann des Burgenlandes.
Dr. **Franz Schonka**, Präsident d. I. Donau-Dampfschiffahrts-Ges. u. d. Schiffbautechn. Versuchsanstalt.
Vinzenz Schumy, Landeshauptmann in Kärnten.
Magnifizenz Prof. Dr. **Hugo Seidler**, Rektor der Technischen Hochschule.
Magnifizenz Prof. Dr. **Karl Skoda**, Rektor der Tierärztlichen Hochschule.
Ing. **Ludwig Spängler**, Direktor der Wiener Städtischen Straßenbahnen.
Prof. Dr. **Franz Stumpf**, Landeshauptmann in Tirol.
Kommerzialrat **Josef Vinzl**, Präsident des Hauptverbandes der österreichischen Kaufmannschaft.
Hofrat **Ludwig Wertheimer**, General-Direktor der I. Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft.

Tagungs-Ordnung.

Samstag, 4. Juni: 19 h. **Begrüßungsabend** im „Alpendorf" (Blaselsaal), Prater, Haltestelle der Trambahn, Ausstellungsstraße, Café Rotunde.

Sonntag, 5. Juni: 8 h 30' **Gottesdienst** mit Predigt (in Esperanto) in der Minoritenkirche, veranstaltet vom Kath. Esperanto-Bund.
10 h **feierliche Eröffnung** der Tagung im „Neuen Saale" der Hofburg (Zugang vom Heldenplatz, unter der Durchfahrt rechts);
13 h Gang zum **gemeinsamen Mittagmahl** im Stadttheater-Keller, VIII., Daungasse 1;

15 h gemeinsame Fahrt mit Trambahn oder Autobus nach Grinzing, von da kurzer Spaziergang zur Meierei **„Kobenzl"**. Dort in bereitgehaltenem Raume **Arbeitssitzung** der A. E. D.
22 h **gemeinsame Rückfahrt**

Montag, 6. Juni: 9 h gemeinsame **Fahrt nach Baden** ab Meidling-Südbhf.;
10 h **Empfang** in Baden;
11 h **Konzert** im Kurpark;
14 h Ausflug ins **Helenental**;
19 h **Rückfahrt** nach Wien.

Dienstag, 7. Juni: 9 h Besuch der **Esperanto-Ausstellung**, anschließend der Ausstellung **„Österr. Heimindustrie und Werkkunst"**, beide im Hause A. Herzmansky, VII., Stiftgasse 3. (Eintritt frei.)
12 h gemeinsames Mittagmahl.
14 h Besuch der Ausstellung **„Wien und die Wiener"**; Treffpkt: Vor dem Eingang d. Messepalastes, Mariahilferstr. 2. (Eintrittspreis ermäßigt.)

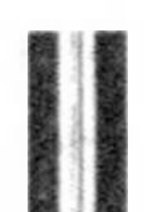
Zur Eröffnung der Esperanto-Tagung ist der Zutritt nur mit Ehren-, Kongreß- oder Eintrittskarten gestattet.

Die Esperanto-Ausstellung wird Freitag, den 27. Mai, 11 Uhr eröffnet. Zutritt zur Eröffnung haben nur die Besitzer der auf Namen lautenden E h r e nkarten.

Frei zugänglich ist die Ausstellung vom 27. Mai 14 Uhr bis 18. Juni (täglich 8—18 Uhr) mit Ausnahme der Sonn- und Feiertage.

Die übrigen Veranstaltungen sind für jedermann frei zugänglich.

Im eigenen Interesse (Festwochenrummel!) ist die **sofortige Anmeldung** zur Tagung (Karte: S 2.—) wegen Wohnung, für Mittagessen und gemeinsame Fahrten **notwendig**.
Rigardu ankaŭ la rubrikon Aŭstria „Esp.-Deleg." paĝo 70.

Aus aller Welt.

Am 14. April jährte sich zum zehntenmale der Todestag des Erdenkers der Weltverkehrssprache Esperanto, Dr. L. L. Zamenhof.

Für Teilnehmer am 19. Esperanto-Weltkongreß in Danzig soll eine Gesellschaftsreise von Le Havre durch den Kanal von Kiel nach Gdynia bei Danzig stattfinden. Abfahrt 21.—23. Juli. Dauer der Fahrt 3 Tage.

Am 17. April 1917 wurde das Lektorat für Esperanto an der Technischen Hochschule in Wien geschaffen.

Die Messe von Paris hat ebenso wie die Messe von Leipzig soeben wieder eine Werbeschrift in Esperanto herausgebracht.

Das „Grazer Volksblatt" brachte am 11. März einen langen Artikel „Esperanto im Dienste völkischer Arbeit. Die Wahrheit über Südtirol".

Über denselben Gegenstand berichtete die „Deutsch-Österr. Tageszeitung" am 13. März.

Bei der Weltjugendtagung auf Schloß Freunsburg (Rheinland), 30. VII. bis 7. VIII., werden neben den Volkssprachen die deutsche Sprache und Esperanto als Dolmetschersprachen verwendet werden.

Wie gefällt Ihnen unser Blatt?

Bezugspreis S 4·30 für ein Jahr oder S 2·20 für 1/2. Kann mit jedem Monate begonnen werden, auch rückwirkend ab Jänner. Verlangen Sie Posterlagschein!

Nekredeble! Vi ankoraŭ ne anoncis vin al nia VII.? Ne hezitu!

„Paco per lernejo.“

Jen la titolo de la granda pedagogia konferenco, okazinta en Praha dum Pasko sub la protektorato de la prezidanto Masaryk kaj sub la honora prezidanteco de d-ro Beneš, ministro l' ekstero kaj d-ro Hodža, ministro de l 'instruado, kiun prezidis univers. prof. Pierre Bovet el Genève.

Ĉeestis pli ol 400 personoj — plejparte pedagogoj — el 18 landoj kaj ili raportis en germana, angla, franca, ĉeĥa lingvoj (tuj tradukataj en Esp.) kaj en Esp. mem. Jen la temoj: „La problemo de paceduko sur la psikologia kampo.“ Prof. Pierre Bovet (Univers.-Genève); „Scienca studo pri sentoj kaj antaŭjuĝoj de l' infanoj. Metodoj kaj rezultoj.“ D-ro Prescott (Harvard-univers.); „Enketo pri la sentoj de l' infanoj.“ Gimn. dir. Friedrich (Brno); „Paceduko kaj lernolibroj pri natura scienco.“ Prof. d-ro Kamaryt (Bratislava); „La lernolibroj pri historio.“ Landa lernejinsp. Franta (Praha); „Batalo kontraŭ militemaj lernolibroj.“ Prudhommeaux (Paris) kaj reallerneja dir. d-ro Moebusz (Lübeck); „La konstruaj klopodoj. Rekomendoj de la Ligo de Nacioj.“ Du Pasquier, kabinetĉefo (Saarbrücken); „Kion oni faris en Kimraj lernejoj?“ D-ro Williams (Cardiff); „La instruo pri Ligo de Nacioj.“ Maurette, oficiala reprezentanto de Int. Labor-Oficejo ĉe Ligo de Nacioj (Genève); „Paceduko de l' civitanoj.“ Fakinstr. Skořepa (Něm. Brod); „Partopreno de la lernantoj en la lernejorganizo kiel enkonduko pri Ligo de Nacioj.“ Licea dir. Casimir (Haag) kaj gimn. dir. d-ro Dengler (Wien); „Intern. kooperado kaj interŝanĝo de lernomaterialo.“ S-ino Radlinska (Varsovio); „Interlerneja korespondado I. Sperto de la Ruĝaj Krucoj.“ D-ro Šmakal (Praha); „II. Korespondado fremdlingva.“ Garnier, lernejinspektoro (Paris); „III. Koresp. en Esp.“ Lernej dir. Hahn (Dresden); „Intern. kampoj.“ Tracy Strong (YMCA., Ĝeneve).

La prepara komitato, docento d-ro Přihoda (prez.) kaj prof. d-ro Ogoun (afergvid.), meritas dankon de la gekon-

„Durch die Schule zum Frieden.“

So lautete der Titel der großen Pädagogentagung, die in Prag zu Ostern unter dem Ehrenschutze des Präsidenten Masaryk und unter dem Ehrenvorsitze Dr. Beneš, Minister des Äußeren und Dr. Hodža, Minister für Unterricht, stattfand und die Univ.-Prof. Dr. Pierre Bovet aus Genf leitete.

Mehr als 400 Personen waren anwesend, größtenteils Pädagogen, aus 18 Ländern und sie erstatteten ihre Berichte in deutscher, englischer, französischer, tschechischer Sprache (die sofort in Esp. übersetzt wurden) und in Esp. selbst. Es folgen nun die Titel der Themen: „Das Problem der Friedenserziehung in der Psychologie,“ Prof. Pierre Bovet (Univers.-Genf); „Wissenschaftliche Erforschung der kindlichen Gefühle und Vorurteile. Methoden und Erfolge,“ Dr. Prescott (Harvard-Univ.); „Rundfrage über das Gefühlsleben des Kindes,“ Gymn.-Dir. Friedrich (Brünn); „Friedenserziehung und das Lehrbuch der Naturgeschichte,“ Prof. Dr. Kamaryt (Preßburg); „Die Lehrbücher für den geschichtlichen Unterricht,“ Landesschulinsp. Franta (Prag); „Der Kampf gegen den Kriegsgeist im Lehrbuch,“ Prudhommeaux, Generalsekretär d. franz. Vereinigung f. Völkerbund (Paris) und Realschuldir. Dr. Moebusz (Lübeck); „Aufbauende Bestrebungen. Vorschläge und Anregungen des Völkerbundes,“ Du Pasquier, Kabinettschef der Saarregierung (Saarbrücken); „Was wurde in Wales geleistet?“ Dr. Williams (Cardiff); „Der Völkerbund im Unterricht,“ Maurette, offizieller Vertreter des Int. Arbeitsamtes des Völkerbundes (Genf); „Die Friedenserziehung des Bürgers“, Fachlehrer Skořepa (Deutsch-Brod); „Die Selbstverwaltung der Schüler als Anleitung zum Völkerbund,“ Lyzealdirektor Casimir (Haag) und Gymn.-Dir. Dr. Dengler (Wien); „Zwischenvölkische Zusammenarbeit und Schüleraustausch,“ Frau Radlinska (Warschau); „Schülerbriefwechsel, I. Erfahrungen des Roten Kreuzes,“ Dr. Šmakal (Prag); „II. Briefwechsel in lebenden Sprachen,“ Schulinspektor Garnier (Paris); „III. Briefwechsel in Esperanto,“ Schuldirektor Hahn (Dresden); „Internationale Jugendlager und Schüleraustausch,“ Tracy Strong, YMCA, Boys Work (Genf).

Der vorbereitende Ausschuß, Dozent Dr. Přihoda (Vorsitzender) und Prof. Dr. Ogoun (Geschäftsführer) verdienen den Dank der Kongreßteilnehmer für ihre

gresanoj pro siaj grandaj penadoj, dece aranĝi la kongreson. Sed ni ne forgesu danki al nia senlaca Hromada. Dankon ankaŭ al ĉiuj, kiuj havigis al la partoprenantoj la prezentitajn agrablajojn: Amika vespero, aranĝita de E.-kluboj de Praha en studentina pensiono Budeč; senpaga rondveturo tra la urbo; oficiala akcepto en la studenta domo Albertov, kie ni malavare estis gastigataj kaj ĝuis la kantojn de la fame konata ĥoro de Bakule; akcepto ĉe Společensky klub en Palaco Sylva Taroucca.

La tagoj de Praha certe restos bone memorataj de la partoprenintoj!

großen Bemühungen, den Kongreß würdig zu gestalten. Aber wir wollen nicht vergessen, unserem unermüdlichen Hromada zu danken. Dank auch allen, die den Teilnehmern die dargebotenen Annehmlichkeiten verschafften: Freundschaftsabend, veranstaltet von den Esp.-Vereinen von Prag im Studentinnenheim Budeč; kostenlose Rundfahrt durch die Stadt; offizieller Empfang im Studentenheim Albertov, wo wir freigebig bewirtet wurden und die Gesänge des rühmlich bekannten Chors Bakule genossen; Empfang im Gesellschaftsklub im Palast Sylva Taroucca.

Die Tage von Prag werden den Teilnehmern sicher in guter Erinnerung bleiben.

La celoj de la konferenco.

Die Ziele der Konferenz.

D-ro Pierre Bovet-Genève, universitata prof., direktoro de la Intern. Eduka Oficejo, prezidanto de la konferenco „Paco per lernejo“ en Práha.

Intern. Eduka Oficejo en Genève en sia konferenco kunvokita al Práha diskutis pri la temo „Paco per lernejo“.

Temis pri tio, ke estu arigataj la reprezentantoj de tiuj asocioj, kies korbezono precipe depost la milito estis ĉiupopola komprenado kaj la interfratiĝemo inter la junularo.

La programo estis bazita sur tri ĉefaj idegrupoj:

1. Kiuj estas la procedoj, emoj, imagoj en infano, kiuj kontraŭtendencas al edukado porpaca aŭ male akcelas ĝin?

2. Kiel la instruado povas efikigi ĉi tiun novan idealon? Kiuj necesaj ŝanĝoj de la instruo sin trudas pro tio, kiuj estas efektivigitaj jam?

3. Kiuj edukistaj influoj povas efiki en la senco de la paco al infano ekster aŭ en lernejo krom la instruado?

Por ĝisfunde trakti la materion de ĉiu el tiuj tri problemgrupoj oni estis turninta sin al la kompetentaj specialistoj, kiuj senescepte konsentis kun granda entuziasmo; okazintaĵo sendube unika en la historio de la internaciaj konferencoj.

Kiel lokon por la konferenco oni elektis Ĉeĥoslovakion pro la pacaj tradicioj de tiu lando, kiuj komencitaj de Comenius estis daŭrigataj lastatempe de Masaryk.

La decido elekti Esp.-on traduklingvo estis konforma al la ideo de la kon-

Das intern. Erziehungsamt in Genf behandelte in seiner nach Prag einberufenen Tagung das Thema „Durch die Schule zum Frieden“.

Es handelte sich darum, die Vertreter jener Verbände um sich zu scharen, denen seit dem Kriege besonders am Herzen lag, unter der Jugend das Völkerverständnis und den Verbrüderungsgeist zu verbreiten.

Das Programm war auf drei grundlegenden Leitsätzen aufgebaut:

1. Welche sind die Vorgänge, die Strebungen, die Vorstellungen im Kinde, die der Erziehung zum Frieden zuwiderlaufen oder hingegen dieselbe fördern?

2. Wie kann der Unterricht dieses neue Hochziel zur Geltung bringen? Welche Abänderungen im Unterrichte drängen sich da auf und welche sind schon verwirklicht?

3. Welche erzieherischen Einflüsse können nebst dem Unterrichte außerhalb oder in der Schule im Sinne des Friedens auf das Kind einwirken?

Um das Material jeder dieser drei Fragen gründlich zu behandeln, hatte man sich an die für die Teilgebiete maßgebenden Fachleute gewendet, die durchwegs mit lebhafter Begeisterung zusagten; ein Ereignis, das zweifellos einzig in der Geschichte zwischenvölkischer Tagungen dasteht.

Zur Abhaltung der Tagung wurde die Tschechoslowakei erwählt in Anbetracht der friedlichen Überlieferungen dieses Landes, welche bereits bei Komensky begannen und in letzterer Zeit von Masaryk fortgeführt wurden.

Der Beschluß, Esperanto als Übersetzungssprache zu wählen, entsprach schließlich dem Leitgedanken

ferenco kaj la apartaj cirkonstancoj de la lando, kie oni kunvenis. Krome ĝi estigis la avantaĝon, ke ĝi certigis la partopreneblon de granda nombro da geinstruistoj, kiuj jam en sia koro estis por la idealo de la interpopola fratiĝo.

Ĉi tiuj estis la celoj de la konferenco. Kiumezure ili estis atingitaj aliloke estas raportite.

der Tagung und den besonderen Verhältnissen des Landes, wo man sich versammelte. Er hatte nebstdem den Vorteil, daß er die Teilnahme einer großen Zahl von Lehrpersonen sicherte, die bereits für das Hochziel der Völkerverbrüderung im Innern eingenommen waren.

Dies waren die der Tagung gesteckten Ziele. In welchem Ausmaße dieselben erreicht wurden, wird an anderer Stelle berichtet.

La praktika rezulto de la Esperanto-apliko.

Das praktische Ergebnis der Esperanto-Anwendung.

D-ro Edmond Privat-Genève, univers.-docento, jur. konsil. de la persa delegacio en Ligo de la Nacioj, prezid. de la Intern. Centra Komitato de la Esperanto-movado (I. C. K.), membro de Lingva Komitato (L. K.).

La unuan fojon Esperanto estis uzata paralele kun nacilingvoj en internacia kongreso pri grava pedagogia temo: „La paco per lernejo“.

Estis decidite, ke ĉiu partoprenanto rajtas paroli nacilingve kaj ke la raportoj estu tradukataj nur en Esp.-on.

Ankaŭ la prezidanto d-ro Pierre Bovet, univers.-prof. el Genève gvidis esperantlingve.

400 edukistoj el 18 landoj, eĉ el Usono, partoprenis kaj raportis en franca, angla, germana, ĉeĥa lingvoj kun Esperanto-traduko aŭ en Esperanto (Esp.) mem.

Sed pli kaj pli en la diskutoj ĝeneraliĝis la uzo de Esp., komprenata de pli ol $^3/_4$ de la tuta konferencanaro.

En la lasta kunsido ekzemple preskaŭ ĉiuj parolantoj uzis ĉi tiun lingvon por plifaciligo kaj plirapidigo.

Tio montras kiel praktika apliko pli helpas ol ĉiuj propagandaj predikadoj.

Zum erstenmale wurde Esperanto neben Volkssprachen auf einer zwischenvölkischen Tagung für einen bedeutsamen Verhandlungsgegenstand der Erziehungskunde: „Durch die Schule zum Frieden“ verwendet.

Es war beschlossen, daß jeder Teilnehmer berechtigt sei, in einer Volkssprache zu sprechen und daß die Berichte nur ins Esperanto übersetzt werden.

Auch der Vorsitzende Dr. Pierre Bovet, Univers.-Prof. aus Genf, leitete (die Verhandlung) in der Esperantosprache.

400 Erzieher aus 18 Ländern, sogar aus Amerika, nahmen teil und erstatteten ihren Bericht in französischer, englischer, deutscher, tschechischer Sprache mit Esp.-Übersetzung oder in Esp. selbst.

Aber bei den Besprechungen nahm der Gebrauch des Esp. mehr und mehr überhand, da dieses von mehr als $^3/_4$ aller Kongreßteilnehmer verstanden wurde.

In der letzten Sitzung beispielsweise verwendeten fast alle Redner diese Sprache zur Erleichterung und Beschleunigung.

Das zeigt, daß praktische Anwendung mehr hilft als alle Werbepredigten.

Iom pri la Esperanto-movado.

(Etwas über die Esperanto-Bewegung.)

Robert Kreuz-Genève, membro de L. K., ĝen.-sekr. de I. C. K.

En la evoluo de l' civilizacio tri elpensoj estas rimarkindaj:

La unua estas la kreo de l' skribo. Ĝi ebligis al la homoj, fiksi sian lingvon.

La dua estas la elpenso de l' presarto,

In der Entwicklung der Zivilisation sind 3 Erfindungen ausschlaggebend.

Die erste ist die Schaffung der Schrift. Sie ermöglichte es den Menschen, ihre Sprache festzulegen.

Die zweite ist die Erfindung des Buchdruckes,

ebliganta multobligi kaj konservi la parolon flugantan.

La tria kaj plej grava estas la elpenso de lingvo internacia. Per ĝi ĉiuj homoj povas nun senpene interkompreniĝi, evitante la baron de l' multlingveco. Nur ĝia ĝenerala enkonduko donos al interkomunikado — — perfektecon.

die es ermöglicht, das flüchtige Wort zu vervielfältigen und aufzubewahren.

Die dritte und wichtigste ist das Erdenken einer zwischenvölkischen Sprache. Mit ihrer Hilfe können sich jetzt alle Menschen untereinander mühelos verständigen, indem sie das Hindernis der Vielsprachigkeit umgehen. Nur ihre allgemeine Einführung wird dem Verkehre eines geben — Vollständigkeit.

Hans Jakob-Notz-Genève, direktoro de Universala Esperanto-Asocio. (U. E. A.)

Je kio utilas Esperanto? Tiu ĉi estas plej ofta demando, kiun ricevas propagandanto, kiam li provas varbi iun al nia movado. Efektive la demandinto estis prava antaŭ 20 jaroj, ĉar tiam ne ekzistis ankoraŭ ebleco, utiligi la lingvon por praktikaj ĉiutagaj bezonoj. Estas evidente, ke lingvo sen teritorio, sen patrolando, sen tradicio ne povas doni la avantaĝojn de vivanta idiomo, kiun dilemon la pioniroj de intern. lingvo jam frue komprenis. Kaj ekzistas eĉ literaturo pri la maniero krei al Esp. tion, kion naturaj lingvoj posedas el si mem.

Wozu ist Esp. gut? Das ist die häufige Frage der ein Werbebeflissener begegnet, wenn er versucht jemanden für unsere Bewegung zu gewinnen. In der Tat war der Fragende vor 20 Jahren im Rechte, denn damals gab es noch keine Möglichkeit, die Sprache für praktische Bedürfnisse des täglichen Lebens nutzbar zu machen. Es ist offenbar, daß eine Sprache ohne Gebiet, ohne Vaterland, ohne Überlieferung nicht die Vorteile einer lebenden Sprachart bieten kann, welchen Zwiespalt die Vorkämpfer einer zwischenvölkischen Sprache schon frühzeitig verstanden. Und es gibt sogar eine Literatur über die Art, für Esp. das zu schaffen, was natürliche Sprachen von selbst besitzen.

Klarvidaj homoj kunigis diversajn klopodojn, enkonduki la lingvon en la praktikon, kaj fondis organizon, konata sub la nomo U. E. A.

Klarsehende Menschen haben die verschiedenen Bestrebungen, die Sprache in die Praxis einzuführen, vereint und gründeten eine Vereinigung, bekannt unter dem Namen U. E. A.

La kondukantaj ideoj estis, koncentrigi la disajn fortojn de la esp.-istaro kaj aranĝi per ili servaron tuj utiligeblan, kiel ekz. por turismo, junuloj, hoteloj, studentoj, interŝanĝo ktp. Tiujn servojn la asocio plenumas plejparte per la delegitoj, kies nombro ĉiam kreskas. La nuna jarlibro indikas tiajn en proksm. 1500 lokoj en 76 landoj de l'mondo.

Die Leitgedanken waren, die zerstreuten Kräfte der Esperantistenschaft zu vereinigen und mit ihrer Hilfe einen Dienst einzurichten, der sogleich nutzbar gemacht werden kann, wie z. B. für die Wanderei, Jugend, Gaststätten, Studenten, Tausch usw. Diese Dienste leistet der Verband größtenteils durch seine Beauftragten, deren Zahl in ständigem Wachsen begriffen ist. Das letzte Jahrbuch weist solche in ungefähr 1500 Orten in 76 Ländern der Welt auf.

Kiel ligilon konstantan la asocio eldonas krom la jarlibro revuon „Esperanto", kiu aperas ĉiumonate kun varia enhavo beletristika, scienca, ĝenerala ktp.

Als ständiges Verbindungsmittel gibt der Verband außer dem Jahrbuch eine Zeitschrift „Esperanto" heraus, die allmonatlich mit abwechselndem schöngeistigen, wissenschaftlichen und allgemeinen Inhalt erscheint.

Dum la milito la Centra Oficejo de U. E. A. organizis vastan servon al civil- kaj militkaptitoj, interŝanĝon de korespondaĵoj, sendon de mono, kaj sukcese intervenis en multaj pruveblaj okazoj, dank' al ĝia neŭtraleco kaj universaleco. Tiu ĉi servo konigis la eblecon de kunagado internacia sur pure neŭtrala bazo per ekskluziva uzo de unu lingvo.

Während des Krieges hat die Hauptgeschäftsstelle der U. E. A. einen umfangreichen Dienst für Zivil- und Kriegsgefangene, Austausch von Schriftstücken und Geldsendungen eingerichtet und in vielen nachweisbaren Fällen mit Erfolg eingegriffen dank ihrer Neutralität und Internationalität. Dieser Dienst machte die Möglichkeit zwischenvölkischen Zusammenwirkens auf neutraler Grundlage durch ausschließlichen Gebrauch einer einzigen Sprache bekannt.

Post la milito novaj servoj kreiĝis kaj dank' al tiu firma organizaĵo la movado

Nach dem Kriege entstanden neue Dienste und dank dieser festen Organisation fand die Bewegung

por intern. lingvo trovis aprobon en rondoj antaŭe nepre kontraŭaj. Kaj estas ĝuste en tio, en kio diferenciĝas la Esp.-movado de similaj klopodoj entreprenataj de aliaj sistemoj, pretendantaj perfektecon pli altan.

La faktoj pruvis, ke la mondo nur atentas pri konkretaĵoj. Kaj efektive lingvo estas ja nur ilo kaj ne celo!

für eine zwischenvölkische Sprache Anerkennung in Kreisen, die sich vorher unbedingt gegnerisch verhalten hatten. Und das ist es gerade, worin sich die Esperanto-Bewegung von ähnlichen Bestrebungen, die von anderen Systemen unternommen wurden und auf eine höhere Vollkommenheit Anspruch erheben, unterscheidet.

Die Tatsache hat bewiesen, daß die Welt nur Greifbarem Beachtung schenkt. Und in der Tat, eine Sprache ist ja nur ein Mittel und nicht Zweck!

Pacifismo kaj Esperanto.

Friedensbewegung und Esperanto.

Julia Isbrücker-Haag, membro de I. C. K. kaj de L. K., prezidantino de Univers. Esp.-Pacifista Ligo.

Unu el la plej grandaj baroj inter la homoj estas la diverseco de la lingvoj. Kion efikas bona intenco, amike interrilati kun fremdaj nacioj, se mankas la plej urĝa helpilo: Komuna lingvo?

Ni esperantistoj estas tiel feliĉaj, havi tiun valoran posedaĵon, sed ne sufiĉas konstati tion; kuŝas nun sur ni la alta devo, utiligi tiun donacon.

Al kio ni pli bone povas disponigi niajn fortojn ol al daŭra, intensa klopodado por paco kaj interfratiĝo, al kiuj ankaŭ la aŭtoro de Esperanto, d-ro Zamenhof, tiel arde sopiris? Ni devas montri al la mondo, ke per Esp. ni povas kunigi ĉiujn amikojn de pli bela estonteco, kaj samtempe al la esp.-istoj ilian gravan taskon, efektivigi la idealon de tutmonda paco. Nia Universala Esperantista Pacifista Ligo tute konscias pri sia tasko kaj alvokas ĉiujn samideanojn al apogo morala.

Eine der größten Schranken zwischen den Menschen ist die Sprachenverschiedenheit. Was nützt die gute Absicht, mit fremden Nationen in freundschaftlichen Beziehungen zu stehen, wenn das dringendste Hilfsmittel — eine gemeinsame Sprache — fehlt?

Wir Esperantisten sind so glücklich, diesen wertvollen Besitz zu haben, aber es genügt nicht, dies festzustellen; auf uns ruht die hohe Pflicht, dieses Geschenk nutzbar zu machen.

Wofür können wir unsere Kraft besser zur Verfügung stellen als dem dauernden, nachdrücklichen Streben für Frieden und Verbrüderung, wonach auch der Erdenker des Esp., Dr. Zamenhof, so glühende Sehnsucht empfand? Wir müssen der Welt zeigen, daß wir durch Esp. alle Freunde einer schönen Zukunft zusammenschließen können, und gleichzeitig den Esperantisten ihre gewichtige Aufgabe zeigen, das Ideal des Weltfriedens zu verwirklichen. Unser Esperanto-Friedensweltbund ist sich seiner Aufgabe voll bewußt und ruft alle Gesinnungsfreunde zu moralischer Unterstützung auf.

Urĝa bezonaĵo de Radio: Esperanto!

Ein dringendes Radiobedürfnis: Esperanto!

Stud. kons. d-ro **Walter Döhler-Riesa** (Germ.), L. K., statistikestro de I. R. A.

Ĉe la 160 eŭropaj sendiloj estas parolataj 30 diversaj lingvoj! Kiu do povas miri, ke E. estas avide kaptata kiel dua lingvo samfacile ĉie komprenata?

En 1922 sendstacioj en 2 ŝtatoj komencis enkonduki ĝin. En 1923 estis 5, 1924 jam 17, 1925: 22, 1926: 26. Je pasko nunjara jam **138 stacioj** en 31

Bei den 160 europäischen Sendern werden 30 verschiedene Sprachen gesprochen! Wen kann es da wundernehmen, daß E. als zweite überall gleich leicht verstandene Sprache gierig ergriffen wird?

Im Jahre 1922 begannen Sendestellen in zwei Staaten es einzuführen. Im Jahre 1923 waren es 5, 1924 bereits 17, 1925: 22, 1926: 26. Zu Ostern d. J. hatten schon **138 Sendestellen** in

ŝtatoj jam estis ekuzintaj Esperanton. El ili estas en Eŭropo 96 stacioj (en 22 ŝtatoj), en Ameriko 26 (5 ŝt.), en Azio 10 (3 ŝt.), en Aŭstralio 6 (2 ŝt.).

Por ĉiu Radio-amatoro tial estas rekomendinde: 1. lerni ĝustatempe la relative facilan Radio-trafiklingvon E.; 2. aliĝi al „Internacia Radio-Asocio" (I. R. A.), kies hon.-prez. estas la fama radiisto Belin, mem esp.-isto. Informoj per la naciaj sekretarioj.*)

Esperanto laŭ la ĝisnunaj spertoj tutmondaj kaj la rapida progreso en tiu direkto baldaŭ estos konkerinta la Radiosferon; ĉar neniu lingvo estas 1. tiom facile lernebla ankaŭ por simpluloj, 2. tiom multloke jam egalmezure enpenetrinta kaj ĉefe 3. tiom klare komprenebla laŭsone. — Kaj necesaĵoj fine ja ĉiam venkas.

31 Staaten angefangen Esperanto zu verwenden. Darunter sind in Europa 96 (in 22 Staaten), in Amerika 26 (5 St.), in Asien 10 (3 St.), in Australien 6 (2 St.).

Für jeden Radiofreund ist es daher empfehlenswert: 1. die verhältnismäßig leichte R.-Verkehrssprache rechtzeitig zu lernen; 2. sich dem „Radio-Weltbund" (J. R. A.) anzuschließen, dessen Ehrenvorsitzender der berühmte Radiotechniker Belin (selbst Esperantist) ist. Auskünfte durch die Landes-Sekretäre.*)

Nach den bisherigen Welterfahrungen und dem schnellen Fortschritt in dieser Richtung, wird das Esperanto das Radiogebiet bald erobert haben; denn keine Sprache ist 1. so leicht auch von einfachen Menschen zu erlernen; 2. an so vielen Orten schon gleichmäßig eingedrungen und hauptsächlich 3. so klar verständlich dem Klange nach. — Und Notwendigkeiten siegen ja am Ende immer.

*) Por Aŭstrio (für Oesterreich): s-ro Walter Smital, Wien, V., Kohlgasse 36.

Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistaj (TAGE).

Weltverband der Esperantolehrer.

M. Goldberg.-Leipzig, S 3, Frohburgerstraße 68p, redaktoro de Intern. Pedagogia Revuo.

TAGE estas fondita 1924 en Wien. Ĝia plej grava celo estas, propagandi Esp.-on inter la instruistaro kaj enkonduki ĝin en la lernejon.

TAGE eldonas Int. Pedagogian Revuon monatan (jarabono Rm 2.50, membrokotizo —.50), kiu raportas pri la instruista kaj pedagogia movadoj en ĉiuj landoj. Krome ĝi celas aperigi broŝurojn, enketojn pri specialaj pedagogiaj aŭ lernejpolitikaj temoj.

TAGE okazigos helpe de Int. Eduka Oficejo en Genève aŭ en la kadro de ntern. aŭ gravaj naciaj instruistaj kongresoj pedagogiajn intern. Esp.-kongresojn kaj libertempajn koloniojn por instruistoj esp.-istaj.

Ni estas certaj, ke la sukceso, kiun ni nun havas inter la instruistaro, kreskis el la praktika apliko de Esp.

Ni ne petas, deziras, proponas, sed ni laboras kaj kreas faktojn!

Ĉar nur faktoj konvinkas!

Se ĉiuj Esp.-instruistoj estos komprenintaj tiun sian gravan taskon — ĝis nun ni havas membrojn en 31 landoj —

TAGE wurde 1924 in Wien gegründet. Sein wichtigstes Ziel ist es, für Esperanto in der Lehrerschaft zu werben und es in die Schule einzuführen.

TAGE gibt eine monatlich erscheinende „Int. pädagogische Rundschau (Jahresbezugspreis Rm. 2.50, Mitgliedsbeitrag —.50) heraus, die über die Bewegung in Lehrer- und Erzieherkreisen in allen Ländern berichtet. Außerdem bezweckt er, Druckschriften und Umfragen über besondere erzieherische und schulpolitische Fragen erscheinen zu lassen.

TAGE wird mit Hilfe des Int. Erziehungsamtes in Genf oder im Rahmen von zwischenvölkischen oder bedeutenden völkischen Lehrertagungen zwischenvölkische Esperanto-Lehrertagungen veranlassen und Ferienniederlassungen für Esp.-Lehrer ins Leben rufen.

Wir sind sicher, daß der Erfolg, den wir jetzt unter der Lehrerschaft haben, aus der tätigen Anwendung des Esp. erwuchs.

Wir bitten nicht, wünschen nichts, machen keine Vorschläge, sondern arbeiten und schaffen Tatsachen!

Denn nur Tatsachen überzeugen!

Wenn erst alle Esperanto-Lehrer diese ihre gewichtige Aufgabe verstanden haben werden — bis jetzt haben wir Mitglieder in 31 Ländern —, wenn

se ĉiuj estos aliĝintaj al TAGE, vi ne plu bezonos zorgi pri Esperanto-propagando!

alle sich an TAGE werden angeschlossen haben, dann werdet Ihr es nicht mehr nötig haben, für Esperanto-Werbearbeit zu sorgen!

Rudolf Hromada-Práha, membro de ICK. kaj L. K., komitatano de UEA., ĝen.-sekr. de Ĉeĥoslovaka Asocio Esp. (Ĉ. A. E), redakt. de „Progreso".

Ni povas esti kontentaj pri la E.-movado en Ĉeĥoslovakio, ĉar oficialaj rondoj dediĉas al ĝi sian atenton kaj subtenon.

La dekreto de la ministrejo por instruaferoj el la jaro 1921 permesas, oficiale instrui Esp.-on en mezlernejoj kiel nedeviga fako; en la instruplano por komercaj akademioj Esp. estas unu el la elekteblaj lingvoj. Lektoratoj por Esp. ekzistas ĉe la ĉeĥa politeknika altlernejo en Práha kaj ĉe minista akademio en Přibram. Du lernolibroj kaj unu helplibro ministerie aprobitaj. Ekzistas tri ŝtataj ekzamenkomisionoj en Práha, Brno kaj Bratislava.

Propagandaj entreprenoj tutŝtataj estas efektivigataj en plena harmonio inter la esperantistoj ĉiunaciaj.

Wir können mit der Esp.-Bewegung in der Tschechoslowakei zufrieden sein, weil ihr amtliche Kreise ihre Aufmerksamkeit und Unterstützung zuteil werden lassen.

Der Erlaß des Ministeriums für Unterricht aus 1921 erlaubt, Esp. von amtswegen in Mittelschulen als Wahlgegenstand zu unterrichten; im Lehrplane für Handelsakademien erscheint Esp. als eine der wählbaren Sprachen. Lektorate für Esperanto gibt es an der tschechischen politechnischen Hochschule in Prag und an der Bergakademie in Přibram. 2 Lehr- und 1 Hilfsbuch sind vom Ministerium zugelassen. Es gibt 3 staatliche Prüfungskommissionen in Prag, Brünn und Preßburg.

Werbeunternehmungen, die das ganze Staatsgebiet umfassen, werden im bestem Einvernehmen seitens der Esperantisten jeder Volkszugehörigkeit ausgeführt.

Prof. inĝeniero G. Scholze-Reichenberg, prezidanto de la Germana Esperanto-Ligo en Ĉeĥoslovakio (G. E. L.).

La germanaj kaj ĉeĥaj esperantistoj ne laboras disigite pro iuj kaŭzoj ŝovinistaj, sed simple pro tio, ke la diversnaciaj centroj estas kreitaj por labori en neesperantista publiko kaj ke gvidantoj de G. E. L. estas spertaj en la germana medio, tiuj de Ĉ. A. E. en la ĉeĥa. En tutŝtataj aferoj ambaŭ asocioj amike kunlaboras kaj interŝanĝas spertojn ĉe propagando.

G. E. L. estas la propaganda centro de germanaj esperantistoj en Ĉeĥoslovakio. La membroj estas kunigitaj en 33 lokaj grupoj kaj loĝas en 188 germanaj lokoj de Ĉeĥoslovakio. La sekcio de ŝtate ekzamenitaj germanaj Esp.-geinstruistoj ampleksas nun 98 anojn.

En septembro 1926 la ligo aranĝis Esperanto-semajnon kaj paroladvojaĝon de la japano Koogecu Niŝimura. Je tiu okazo ni uzis 1624 varbajn afiŝojn kaj

Die deutschen und tschechischen Esperantisten arbeiten nicht getrennt aus irgendwelchen chauvinistischen Gründen, sondern einfach deshalb, weil die verschiedenvölkischen Hauptstellen für die Arbeit in der nichtesperantistischen Öffentlichkeit geschaffen wurden und die Führer des deutschen Esp.-Bundes in deutschen Kreisen, die des tschechischen in den tschechischen ihre Erfahrungen haben. In Angelegenheiten, die das ganze Staatsgebiet betreffen, arbeiten beide Verbände freundschaftlich zusammen und tauschen ihre Werbeerfahrungen aus.

Der Bund deutscher Esperantisten ist die Werbe-Hauptstelle der deutschen Esperantisten in der tschechoslovakischen Republik. Die Mitglieder sind in 33 Ortsgruppen zusammengeschlossen und wohnen in 188 deutschen Orten der Tschechoslovakei. Die Abteilung der staatlich geprüften deutschen Esp.-Lehrer umfaßt jetzt 98 Mitglieder.

Im September 1926 veranstaltete der Bund eine Esperanto-Woche und eine Werbereise des Japaners Koogecu Nišimura. Bei diesem Anlasse benützten wir 1624 Werbeanschläge und 23 Lichtbilder

23 diapozitivojn por propagando en kinematografejoj. La paroladojn ĉeestis entute 3706 personoj. La germanaj gazetoj raportas regule pri la Esp.-movado.

Oficiala (nedeviga) instruado en lernejoj okazas en 5 germanaj mezaj, 4 burĝaj kaj 1 popola lernejoj. En la bibliotekoj de la lokaj grupoj troviĝas 1806 volumoj.

Dum 1926 la ligo kolektis 190 adresojn de firmoj, kiuj korespondas esperantlingve.

G. E. L. salutas la aŭstrian esp.-istaron kaj deziras solenan sukceson al la kongresa antaŭlaboro, ne nur en la intereso de la aŭstria movado, sed ankaŭ de la tutmonda.

zur Werbung in Lichtspieltheatern. Den Vorträgen wohnten insgesamt 3706 Personen bei. Die deutschen Zeitungen berichten regelmäßig über die Esp.-Bewegung.

Amtlich bewilligter Unterricht über Esp. (als Wahlfach) erfolgt in 5 deutschen Mittel- und 4 Bürgerschulen und in 1 Volksschule. In den Büchereien der Ortsgruppen befinden sich 1806 Bücher.

Im Jahre 1926 sammelte der Bund 190 Anschriften von Geschäftshäusern, welche Briefwechsel in Esperanto führen.

Der deutsche Bund grüßt die österr. Esperantistenschaft und wünscht der Kongreßvorarbeit einen vollen Erfolg, nicht nur im Interesse der österr. sondern auch der Weltbewegung.

Karsch Johannes, kalk. insp.-Dresden, ĉefdel. de U. E. A. por Saksujo.

Esp.-movado en Germanlando ekestis jam 1889 pere de Trompeter, Einstein k. a. Ĝi ne povis fortiĝi ĝis la malbonaj sekvoj de la pereo de Volapiko estis forgesitaj. En 1907 oni fondis Germanan Esp.-Asocion, 1906 okazis la germana E.-kongreso en Braunschweig, la II. 1907 en Dresden. Plej grandan influon al la germana movado havis la IV. intern. kongreso en Dresden 1908 (prezentado de Ifigenio de Goethe en Esp. en la teatro de la kortego sub la gvidado de Emanuel Reichert antaŭ 1450 anoj de 34 nacioj) kaj la XV. en Nürnberg 1923 (estis ludata Nathan), kiuj vekis en tuta Germanlando grandan intereson en ĉiuj rondoj. En 1908 estis fondata de prof. d-ro Schramm Saksa Esp.-Instituto en Dresden; el ĝi fariĝis post la mondmilito Esp.-Instituto por la Germana Respubliko, kiun gvidas modele prof. d-ro Dietterle en Leipzig.

Die Esp.-Bewegung in Deutschland entstand schon 1889 unter Trompeter, Einstein u. a. Sie konnte sich nicht festigen, bis die schlimmen Folgen des Verschwindens von Volapük vergessen waren. 1907 gründete man die Deutsche Esp.-Gesellschaft, 1906 fand der 1. deutsche Esp.-Kongreß in Braunschweig, der zweite 1907 in Dresden statt. Den größten Einfluß auf die deutsche Bewegung hatte die IV. zwischenvölkische E.-Tagung in Dresden 1908 (Aufführung Goethes Iphigenie in E. im Hoftheater unter Emanuel Reicherts Leitung vor 1450 Angehörigen von 34 Völkern) und die XV. in Nürnberg 1923 (gespielt wurde „Nathan"). Im Jahre 1908 wurde von Prof. Dr. Schramm das sächsische Esperanto-Institut in Dresden gegründet, aus dem nach dem Weltkriege das E.-Institut für die deutsche Republik hervorging, das Prof. Dr. Dietterle-Leipzig musterhaft führt.

La registaroj favoras la movadon kaj estas regule reprezentataj en la landaj kongresoj. Ministeria reskripto donis la bazon por enkonduko en multajn lernejojn (en Saksujo ekz. en la lernejojn ĉiuspecajn de 68 lokoj). La foiroj de Breslau, Frankfurt kaj Leipzig, multaj komercaj firmoj, bankoj kaj industrioj uzas Esp. en siaj negocaj interrilatoj.

Die Regierungen begünstigen die Bewegung und sind regelmäßig bei den Landestagungen vertreten. Ein Ministerialerlaß gab die Grundlage für die Einführung in viele Schulen (in Sachsen z. B. in die Schulen jeder Art in 68 Orten). Die Messen von Breslau, Frankfurt und Leipzig, viele Handelshäuser, Banken und Industrieunternehmungen benützen E. in ihrem Geschäftsverkehr.

10 germanaj Radio-sendiloj disaŭdigas ankaŭ Esp.-lingve.

10 deutsche Sendestationen senden auch in Esp.

Andreo Ĉe-Genève, sekretario de ICK.,

nuntempe en Danzig, kie li kunhelpas bone prepari la XIX. Univers. Esperanto-Kongreson (28. julio – 4. aŭgusto).

derzeit in Danzig, um an der Vorbereitung des 19. Intern. Esp.-Kongresses mitzuwirken.

Mia vojaĝo tra la landoj de Eŭropo dum la lastaj tri jaroj estis serio de travivajoj neniam forgeseblaj. Estis revelacio pri la potenco de l' komuna lingvo.

Nuntempe estas laŭmoda kutimo, fari vojaĝojn por ekkoni landojn kaj popolojn. Se la vojaĝanto ne scias la lingvon de la vizitata lando, li fariĝas kompatinda viktimo de hoteloj, gvidistoj kaj ĉiuj, kun kiuj li interrilati bezonas. Li vidas la eksterajon de domoj kaj stratoj, sed ekkoni la popolon, ĝian karakteron, pensadon, sentaron li tute ne povas.

Aliaj vojaĝantoj unue ellernas la lingvon de la lando vizitota. Sed eĉ tio ne multe helpas. Se turisto alvenas en London, kiel ajn bone li parolas la anglan lingvon, li restas tamen fremdulo. Neniu interesiĝas pri li, neniu montras al li amikan mienon, escepte kiu atendas de li bonan pagon.

Kiom alia estas la situacio de l' esperantista vojaĝanto! Li trovas en preskaŭ ĉiu urbo de la mondo oficejon, delegiton de U. E. A., en ĉiu urbo malfermiĝas antaŭ li pordoj de hejmoj, en kluboj li povas interamikiĝi kun tiea societo, en intimaj familiaj rondoj li povas vidi la kutimojn kaj karakteron de tiu popolo kaj povas ligi rilatojn de kora amikeco por la tuta vivo. Tion ebligas ĝis hodiaŭ nur Esp., parte per la genia simpleco kaj facileco de la lingvo mem, kun egala facileco parolata tra la tuta mondo, parte per la spirito de bonvolo kaj amikeco, kiu la esperantistaron kunligas kaj inspiras. Dank' al Esp. mi rajtas deklari, ke mi estas hejme en tuta Eŭropo.

Decas, ke mi faru apartan mencion pri du landoj, la lastaj en mia vojaĝo: Britlando kaj Danujo. La britoj estas ĉie laŭdataj pro tio, ke ili ne ŝatas lerni fremdajn lingvojn. Mi tamen konstatis, ke Esp. estas multe disvastigita tie: en ĉiu urbo kaj urbeto kluboj prosperas, kursoj funkcias. Tio pruvas, ke la britoj posedas ne nur fortan senton praktikan

Meine Reise durch Europas Länder während der letzten drei Jahre war eine Reihe unvergeßlicher Erlebnisse. Es war eine Offenbarung der Macht der gemeinsamen Sprache.

Heutzutage ist es Modebrauch, Reisen zu unternehmen, um Länder und Völker kennen zu lernen. Wenn der Reisende nicht die Sprache des Landes, das er besucht, kennt, wird er zum bemitleidenswerten Opfer von Hotels, Führern und allen jenen, mit denen er in Verbindung zu treten nötig hat. Er sieht das Äußere von Häusern und Straßen, aber das Volk, seine Eigenart, Denkweise und sein Gefühlsleben kennen lernen kann er durchaus nicht.

Andere Reisende erlernen zuerst die Sprache des zu besuchenden Landes. Aber auch das hilft nicht viel. Wenn ein Vergnügungsreisender nach London kommt, er mag die englische Sprache noch so gut sprechen, er bleibt doch ein Fremder. Niemand nimmt Anteil an ihm, niemand zeigt ihm eine freundschaftliche Miene, ausgenommen der von ihm gute Bezahlung erwartet.

Wie anders ist die Stellung des Esperantisten auf Reisen! Er findet in fast jeder Stadt der Welt eine Geschäftsstelle, einen Abgeordneten des Esperanto-Weltverbandes, in jeder Stadt öffnen sich ihm heimatliche Pforten, in Vereinen kann er sich mit der dortigen Gesellschaft befreunden, in vertrauten Familienkreisen kann er die Gebräuche und die Wesensart des Volkes sehen und er kann Verbindungen herzlicher Freundschaft für das ganze Leben anknüpfen. Das ermöglicht bis auf den heutigen Tag nur Esperanto, teils wegen der bahnbrechenden Einfachheit und Leichtigkeit der Sprache selbst, die mit gleicher Leichtigkeit in der ganzen Welt gesprochen wird, teils durch den Geist guten Willens und der Freundschaft, der die Esperantistenschaft verbindet und begeistert. Dank dem Esp. habe ich das Recht zu erklären, daß ich in ganz Europa zu Hause bin.

Es ziemt sich, daß ich zweier Länder besonders Erwähnung tue, der letzten während meiner Reise: Großbritannien und Dänemark. Die Briten werden überall deswegen gelobt, weil sie nicht gern fremde Sprachen lernen. Ich stellte aber fest, daß Esperanto dort sehr verbreitet ist; in jeder Stadt und jedem Städtchen blühen Vereine, laufen Kurse. Das beweist, daß die Briten nicht nur einen starken praktischen Sinn, sondern auch viel Idealismus

sed ankaŭ multan idealismon. Ne sciante la anglan lingvon mi pasigis en tiu bela lando kvar monatojn, plenajn de plej agrablaj travivaĵoj. La precipan plezuron mi havis vizitante multajn popollernejojn, kie Esp. estas oficiale instruata. Post unu-jara lernado la bravaj geknaboj tre vigle kaj flue parolas Esp. Sekve de la iniciato de la Trade Union kongreso 1925 en Scarborough oni organizas la instruadon de Esp. en la laboristaj sindikatoj.

En Danlando mi vizitis la urbojn Kopenhago, Aarhus, Odensee, Grenaa, Helsingör, kaj ĉie mi konstatis la prosperon kaj disvastiĝon de Esp., dank' al la senlaca agado de sindonaj pioniroj, komprenantaj, ke lando malgranda, kun lingvo izolita, bezonas Esp. por liberigi sin de la balasto lerni multajn lingvojn, kio nun okazas. Tial mi observis viglan intereson pri Esp., precipe ĉe la junularo.

Resumante la impresojn mi rajtas diri, ke la homaro estas jam sur la ĝusta vojo por likvidi la malbenon de Babelo, enkondukante racian organizon ankaŭ sur la lingva kampo..

zueigen haben. Obwohl ich die englische Sprache nicht verstand, verbrachte ich doch in diesem schönen Lande vier Monate voll angenehmer Erlebnisse. Das vornehmlichste Vergnügen hatte ich beim Besuche vieler Volksschulen, in denen Esperanto amtlich unterrichtet wird. Nach einjährigem Lernen sprechen die braven Knaben und Mädchen Esperanto sehr lebhaft und fließend. Als Folge der Anregung des Trade Union-Kongresses 1925 in Scarborough richtet man den Unterricht für Esperanto in den Arbeiter-Gewerkschaften ein.

In Dänemark besuchte ich die Städte Kopenhagen, Aarhus, Odensee, Grenaa, Helsingör und überall stellte ich das Blühen und die Verbreitung des Esperanto fest dank der unermüdlichen Tätigkeit hingebungsvoller Bahnbrecher, die es begreifen, daß ein kleines Land mit gesonderter Sprache Esperanto benötigt, um sich von der Belastung zu befreien, viele fremde Sprachen zu lernen, was jetzt geschieht. Daher bemerkte ich lebhafte Anteilnahme für Esperanto, besonders bei der Jugend.

Meine Eindrücke zusammenfassend bin ich berechtigt zu sagen, daß die Menschheit schon auf dem richtigen Wege ist, um dem Fluch von Babel ein Ende zu bereiten, indem sie eine vernunftgemäße Neuordnung auf sprachlichem Gebiete ins Werk setzt.

Georges Delanoue, bankdirektoro, Paris.

Laŭ iniciato de s-ro Despeyroux en Lyon estis fondata Universitata Federacio por Esp. sub honora prezido de prof. Cart., prezidanto de l'Esperantista Akademio.

En la komercaj rondoj la asocio „Esp. et Commerce“ baldaŭ plenumos sian programon pere de skribaj kursoj por enkonduki la uzadon de Esp. ĉe firmoj, kies gvidantoj komprenas la utilecon de ĝi. Dank' al la sindonema kunlaborado de s-ro André Baudet, la vicprez. de la Komerca Ĉambro de Paris, la „devenatestoj“ eldonataj de la Komerca Ĉambro de Paris, estas skribataj franc- kaj esp.-lingve.

La Foiro de Paris ĵus eldonis luksan esp.-lingvan propagandilon. Same agas la Foiro de Lyon.

La aviadistoj nuntempe partoprenas kurson pri Esp., gvidatan de prof. Cart; dank' al ĉiama agemeco de s-roj Farman,

Über Anregung des H. Despeyroux in Lyon wurde ein Universitäten-Verband für Esp. unter dem Ehrenvorsitze Prof. Carts, Vorsitzenden der Esperanto-Akademie, gegründet.

In den kaufmännischen Kreisen wird die Gesellschaft „Esp. und der Handel“ bald ihre Aufgabe ausgeführt haben, bestehend in schriftlichen Kursen behufs Einführung des Esp.-Gebrauches in Geschäftshäusern, deren Leiter für seine Nützlichkeit Verständnis haben. Dank der hingebungsvollen Mitarbeit des Vorsitzenden-Stellvertreters der Handelskammer in Paris, H. André Baudet, werden die „Ursprungszeugnisse“ in Französisch und Esperanto ausgefertigt.

Die Messe von Paris hat soeben eine prächtig ausgestattete Werbeschrift in Esp. herausgegeben. Dasselbe tut die Messe von Lyon.

Die Luftschiffer nehmen jetzt an einem Esp.-Kurse teil, der von Prof. Cart geleitet wird; dank der ständigen Regsamkeit der in der ganzen Welt

tutmonde konataj aviadistoj, tiu grava progreso rezultas el la ĵusa starigo de Esp.-sekcio de Ligo Intern. de la Aviadistoj, okaze de kiu s-ro Archdeacon, prezid. de la Franca Societo por propagando de Esp., sukcese parolis.

Ĉiusemajne la Supera Lernejo de P.T.T. disaŭdigas kurson pri Esp.; ĝin faras prof. Cart kaj d-ro Corret. Radio-Paris de la Compagnie francaise de Radiophonie ĉiusemajne sendas informojn per Esp.; kutime parolas s-ro Delanoue, ĉefdeleg. de U. E. A., Paris. Aliparte Radio-Lyon, kiu jam de du jaroj kunlaboras propagandante Esp., ne nur disaŭdigas kurson ĉiumarde, sed ĵus alprenis novan decidon: Ĉiuvendrede estos disaŭdigata en la „parolata gazeto" esp.-a kroniko. Ambaŭserve dejoras nia fervora prof. Pouchet. Ĵus estis fondata en Paris „Radio-Club Esperantiste de France".

bekannten Luftschiffer Brüder Farman ergibt sich dieser Erfolg bedeutende Fortschritt aus der eben stattgefundenen Errichtung einer Esp.-Abteilung des „Zwischenvölkischen Luftschifferverbandes", bei welchem Anlasse der Vorsitzende der „Franz. Gesellschaft zur Werbearbeit für Esp.", H. Archdeacon erfolgreich sprach.

Allwöchentlich sendet die „Höhere Schule der Post-, Telegraphen- u. Telephonangestellten" einen Esp.-Kurs; ihn halten Prof. Cart u. Dr. Corret. Radio-Paris der franz. Gesellschaft für Radiophonie sendet allwöchentlich mittels Esperanto Nachrichten; gewöhnlich spricht der Hauptbeauftragte der U. E. A.-Paris, H. Delanoue. Andererseits sendet Radio-Lyon, welches schon seit 2 Jahren bei der Esp.-Werbung mitarbeitet, nicht nur jeden Dienstag einen Kurs, sondern hat soeben einen neuen Entschluß gefaßt: Jeden Freitag wird in der „gesprochenen Zeitung" eine Esp.-Chronik gegeben. Beide Dienste versieht unser eifriger Professor Pouchet. Soeben wurde in Paris der „Esp.-Radio-Klub in Frankreich" gegründet.

Ivo Rotkoviĉ-Zagreb (S.H.S.), sekret. de la Sudslava Esp.-Ligo kaj redaktoro de „Konkordo".

Oni povas diri, ke por la „okcidentaj popoloj" de Eŭropo unu internacia lingvo, komprenata tra la tuta mondo, estas iuspeca luksaĵo, bezonebla ĉefe por tiuj, kiuj turistas de unu lando al la alia aŭ partoprenas la diversajn ĉiutagajn kunvenojn internaciajn, aŭ deziras pli forte aŭdigi sian voĉon en la tutmonda koncerto.

Sed rilate al ni orientsuduloj la afero estas multe pli grava. La teritorioj de la diversaj lingvoj ĉe ni estas ne tro ampleksaj, sed multaj; efektive ĝi estas „La tragedio de Babelo". Krom tio la okcidento, al kiu ni estas nedisŝireble alforĝitaj en la kultura, ekonomia kaj politika vivo, tute ignoras niajn lingvojn. Tial ĝenerala alpreno de sole unu internacia lingvo estas nepra kondiĉo por nia normala vivo kaj la internacia kunvivo. La afero estas multe pli komplika — kvankam la solvo tre simpla — ol oni supozus. Niajn teritoriojn la grandpotencoj konsideras kiel siajn „interesajn sferojn" kaj, se ni akceptus unu el iliaj lingvoj, ĉar nur tiuj havas ŝancojn por tio,

Man könnte sagen, daß für die „östlichen Völker" Europas eine zwischenvölkische Sprache, die über die ganze Welt hin verstanden wird, eine Art Luxusangelegenheit ist, hauptsächlich für jene nötig, die der Wanderstab von Land zu Land führt oder die an verschiedenen täglichen, zwischenvölkischen Zusammenkünften teilnehmen oder ihre Stimme im Weltkonzert lauter vernehmen lassen wollen.

Aber mit Bezug auf uns im südlichen Osten ist die Angelegenheit eine viel gewichtigere. Die verschiedenen Sprachgebiete sind bei uns nicht allzu umfangreich, aber reich an Zahl; es ist tatsächlich „das Trauerspiel von Babel". Außerdem übersieht der Westen, an den wir im kulturellen, wirtschaftlichen und politischen Leben unzerreißbar geschmiedet sind, vollständig unsere Sprachen. Deshalb ist die allgemeine Annahme von bloß einer zwischenvölkischen Sprache eine unbedingte Notwendigkeit für unser regelrechtes Leben und das zwischenvölkische Zusammenleben. Die Sache ist viel verwickelter — obwohl die Lösung sehr einfach — als man annehmen würde. Die Großmächte betrachten unser Gebiet als ihre „Interessensphäre" und, wenn wir eine von ihren Sprachen annehmen wollten, denn nur diese haben Aussicht hiefür, würden wir gleich-

ni estiĝus samtempe la „interesa sfero“ de tiu grandpotenco, kies lingvon ni uzus kiel la internacian. La historio instruas, ke kun la fremdaj lingvoj nepre enpenetras tre multaj elementoj de la fremda kulturo, sed eĉ multe pli la politikaj influoj. Tio estas unu el ĉefaj kaŭzoj, kial en Mezeŭropo kaj sur la balkana duoninsulo lastatempe komencĝis tiom rimarkinde disvastiĝadi la plene neŭtrala Esperanto, kiun eksubtenis ankaŭ la ŝtataj aŭtoritatuloj. Ekzemple en Jugoslavio oni Esp. oficiale instruas en la universitato kaj komercaj lernejoj kaj baldaŭ ĝi estos instruata en ĉiuj duagradaj lernejoj.

zeitig „Interessensphäre“ jener Großmacht, deren Sprache wir als zwischenvölkische gebrauchen würden. Die Geschichte lehrt, daß mit fremden Sprachen unbedingt sehr viele Einzelheiten der fremden Kultur, aber noch viel mehr die politischen Einflüsse eindringen. Das ist einer der Hauptgründe, weshalb in Mitteleuropa und auf der Balkanhalbinsel in letzter Zeit so außerordentlich bemerkenswert das völlig neutrale Esperanto sich ausbreitet, das auch angesehene Staatsmänner zu unterstützen beginnen. Beispielsweise unterrichtet man Esp. in Jugoslavien offiziell an der Universität und an Handelsschulen und bald wird es auch in sämtlichen Mittelschulen unterrichtet werden.

Sed ankaŭ la organizajoj, kiuj laboras sur la internacia kampo, pli kaj pli komencis uzi Esp.-on kiel sian oficialan lingvon por korespondo kun la eksterlando.

Aber auch die Körperschaften, welche auf internationalem Gebiete arbeiten, haben angefangen, Esp. als ihre Amtssprache für den Briefwechsel mit dem Auslande zu benützen.

La Radio-stacio de Zagreb ne nur favoras ĝin, sed ankaŭ donas lecionojn pri ĝi.

Die Radiostation Zagreb begünstigt es nicht nur, sondern erteilt auch Unterricht.

La ministrejo de la fervojoj komencis uzi Esp.-on kiel duan lingvon por la surskriboj en la internaciaj jugoslavaj vagonoj. Do, kiel videble, Esp. havas treege bonajn ŝancojn en nia lando.

Das Eisenbahnministerium hat Esp. als zweite Sprache für die Aufschriften in den jugoslavischen Durchgangswagen zu verwenden begonnen. Wie ersichtlich, hat Esp. also auch weiterhin in unserem Lande außerordentlich günstige Aussichten.

Franz Schoofs-Antwerpen, sekretario-kasisto de Konstanta Reprezentantaro de la Nacioj, direktoro de „Belga Esperantisto“.

El Belgujo ni povas raporti, ke la klopodoj de nia nacia „Belga Ligo Esp.-ista“ por restarigi nian movadon en la postmilita periodo ne nur sukcesis, sed kondukis ĝin al stato pli prospera kaj sur bazo pli fortika ol antaŭe.

Aus Belgien können wir berichten, daß die Bemühungen unseres völkischen belgischen Esp.-Bundes dahin gehend, die Bewegung in der Nachkriegszeit wieder aufzurichten, nicht nur Erfolg hatten, sondern sie zu einem blühenderem Stande und auf stärkerer Grundlage als vorher führten.

Kunlaborante kiel eble plej racie kun la Internacia Centra Komitato de la Esp.-movado kaj kun la Universala Esp.-Asocio (U. E. A.) ni ekorganizis laŭforte la uzadon de la internacia lingvo en la praktika vivkampo.

In möglichst enger Zusammenarbeit mit dem zwischenvölkischen Hauptausschuß der Esp.-Bewegung und dem Esp.-Weltbund begannen wir nach Kräften den Gebrauch der zwischenvölkischen Sprache im praktischen Leben einzurichten.

El de la sendiloj Bruxelles kaj Anvers estas sendataj du Esp.-kursoj en franca kaj flandra lingvoj.

Von den Sendern Brüssel und Antwerpen werden 2 Esp.-Kurse in französischer und flandrischer Sprache gegeben.

Nun la belgaj esp.-istoj atendas la grandan honoron kaj enviindan plezuron gastigi en Antverpeno la „20 an Univers. Kongreson de Esp., 1928“. Ili jam nun preparas ĉion eblan, por ke tiu kongreso estu ankoraŭ pli brila ol la antaŭa, kiu en Antverpeno okazis, en 1911.

Jetzt erwartet die belg. Esperant.-schaft die große Ehre und das beneidenswerte Vergnügen in Antwerpen den 20. Esp.-Weltkongreß 1928 zu beherbergen. Wir bereiten schon jetzt alles mögliche vor, auf daß der Kongreß noch glänzender werde als der frühere, der in Antwerpen 1911 stattfand.

Sam Jansson-Stockholm, direktoro de liceo Beskow, prezid. de Sveda Esperanto-Instituto.

La sveda Esp.-movado? Jes, ĝi progresas ondade. Ĝuste nun Esp. ĉie antaŭenmarŝas. Multaj aliĝas kaj helpas ankaŭ per mona, morala kaj alia subtenoj. El ĉiuj profesioj ili venas tiuj novaj helpantoj, la plimulto el la instruistaro kaj laboristaro. En multaj fakaj kunvenoj oni decidis subvencii la poresperantan propagandon kaj la plubliko pli kaj pli favore rigardas la lingvon.

Inter la ekzamenitoj estas ankaŭ Princo Karlo de Svedujo. Tiu aro de bonaj esperantistoj tre fortigis nian movadon. Do ni povas esperi baldaŭan venkon per helpo de Radio, de aviado kaj de aliaj novaj fenomenoj, kiuj nepre bezonos Esperanton.

Die schwedische Esp.-Bewegung? Ja, sie schreitet wellenförmig weiter. Gerade jetzt ist Esp. überall auf dem Wege. Viele schließen sich an und helfen auch durch Geld, moralische und andere Unterstützungen. Aus allen Berufen strömen diese neuen Helfer herbei, die Mehrzahl aus der Lehrer- und Arbeiterschaft. In vielen Fachsitzungen wurde beschlossen, die Werbearbeit für Esp. mit Geld zu unterstützen und die Öffentlichkeit betrachtet die Sprache immer günstiger.

Unter den Geprüften ist auch Prinz Karl von Schweden. Diese Schar guter Esperantisten hat die Bewegung sehr gestärkt. Wir können also auf einen baldigen Sieg hoffen mit Hilfe des Radio, der Luftschiffahrt und anderer Neuerscheinungen, die Esperanto unbedingt brauchen werden.

Paul Balkányi-Budapest, ĉefdelegito de U. E. A. por Hungario.

La Foiro de Budapest prove eldonis siajn prospektojn kaj afiŝojn ankaŭ en Esp. La sukceso estis laŭ ĝia propra deklaro tiel neatendite bona, ke la Foiro intencas pli amplekse daŭrigi la propagandon per Esp.

La Fremduloficejo de la Urbo Budapest eldonis riĉe ilustritajn gvidfoliojn en Esp.

La hoteloj Kaiserbad kaj Continental uzas Esp. en siaj presajoj, destinataj por la publiko.

En kelkaj ŝtatfervojaj vagonoj sub propagandaj fotografajoj pri Budapest estas ankaŭ Esp.-teksto.

La facilecon de Esp. pruvas, ke pli ol 1000 laboristoj lernis ĝin en la lastaj jaroj.

Okazis kelkaj grandaj literaturaj vesperoj kun ĝis 600 partoprenantoj.

La Centra Studenta Komitato akceptis oficiale Esp. kaj volas ĝin uzi por eksterlandaj studentaj interŝanĝoj, vojaĝoj ktp.

Die Messe in Budapest hat probeweise ihre Werbeschriften und Anschläge auch in Esp. herausgegeben. Der Erfolg war ihrer eigenen Erklärung nach so unerwartet gut, daß die Messe beabsichtigt, die Werbearbeit durch Esp. in größerem Umfange fortzusetzen.

Das Fremdenverkehrsamt der Stadt Budapest hat reichbebilderte Führerblätter in Esp. herausgegeben.

Die Gaststätten Kaiserbad und Continental benützen Esp. in ihren für die Öffentlichkeit bestimmten Drucksorten.

In einigen Wagen der Staatsbahnen befindet sich unter Werbebildern für Budapest auch eine Esp.-Beschreibung.

Es beweist die leichte Erlernbarkeit des Esp., daß über 1000 Arbeiter es in den letzten Jahren gelernt haben.

Es fanden einige große literarische Abende mit bis zu 600 Teilnehmern statt.

Der Haupt-Studenten-Ausschuß hat Esp. offiziell angenommen und will es für Studentenaustausch, Reisen nach dem Auslande usw. benützen.

Dr. Antoni Czubrynski-Warszawa (Polujo), membro de L. K.

La Esp.-movado en Polujo komenciĝis plej grandparte post Bulonja kongreso 1905. La unuaj grupoj estis fondataj en Lwów, Warszawa, Kraków. Nuntempe ekzistas en tuta Polujo sufiĉe gravaj grupoj kaj ili konsistigas Polan Esp.-Asocion. Krom tiuj estas ankoraŭ fakaj, ekz. laborista, tramvojista, policana ktp.

Die Esp.-Bewegung in Polen begann größtenteils nach dem Kongresse von Boulogne 1905. Die ersten Gruppen wurden gegründet in Lemberg, Warschau, Krakau. Jetzt gibt es in ganz Polen ziemlich bedeutende Gruppen und sie bilden die Polnische Esp.-Gesellschaft. Außerdem gibt es noch fachliche, z. B. der Arbeiter, Straßenbahner, Polizei usw. Es fanden schon 6 Landestagungen in Polen

Okazis jam 6 naciaj kongresoj en Polujo kaj unu (la 8.) intern. en Kraków 1912. Gravaj polaj verkoj estas tradukitaj esperantlingven, kiel ekz. „Sinjoro Tadeo“ de Mickiewicz, kelkaj verkoj de Stanislaw Wypianski, Nobel-premiulo Wladislaw Reymont kaj aliaj.

Inter polaj urboj Warszawa estas por ĉiu esp.-isto tre grava pro memorigaĵoj al Zamenhof. Tie estis lia unua agadkampo, tie li mortis kaj sur lia tombo la tutmonda esp.-istaro starigis monumenton.

statt und 1 (VIII.) internationale in Krakau 1912. Bedeutende poln. Werke sind in Esp. übersetzt worden, wie z. B. „Herr Thadeus“ von Mickiewicz, einige Werke von Stanislaw Wypianski, von dem Nobelpreisträger Wladislaw Reymont und anderen.

Unter den poln. Städten ist Warschau für jeden Esperantisten von großer Bedeutung wegen der Erinnerungen an Zamenhof. Dort war sein erstes Wirkensgebiet, dort starb er und auf seinem Grabe hat die Esperantistenschaft der ganzen Welt ein Grabmal errichtet.

Tiberio Morariu-Cluj (Rumanio), gvidanto de Rumana Esp.-Instituto.

Tagon post tago Esp. faras pli kaj pli grandan progeson en la lando rumana. Al nia afero multe helpis, ke lastatempe s-ro Trancu-Jaŝi, la estinta aktiva prezidanto de Rumana Esp.-Societo, fariĝis ministro de la rumana laborministrejo.

La klopodojn de la rumana esp.-aro efike apogas s-ro generalo Gavanescul.

La 6an de aprilo 1927 s-ro Kiritescu, ĝen.-direktoro de la duagrada instruado, eldonis tre favoran reskripton pri fakultativa instruado de Esp. en mezlernejoj, varme rekomendante al la direktoroj arangon de Esp.-kursoj.

La 7a kongreso de la rumanaj esp.-istoj okazos en la pitoreske situa urbeto surkarpata Braŝov, en aŭgusto nunjara, post la Danzig-a mondkongreso, sub la prezido de ministro Trancu-Jaŝi.

Tag für Tag macht Esp. in rumänischen Landen immer größere Fortschritte. Unserer Sache kam sehr zuhilfe, daß in letzter Zeit Herr Trancu-Jaŝi, der gewesene wirkliche Vorsitzende der rumän. Esp.-Gesellschaft, Minister des Arbeitsministeriums wurde.

Die Bestrebungen der rum. Esperantistenschaft stützt wirksam General Gavanescul.

Am 6. April 1927 gab der Generaldirektor für Mittelschulunterricht, Herr Kiritescu, einen sehr günstigen Erlaß betreffend den wahlfreien Unterricht des Esp. an Mittelschulen heraus, in welchem er den Direktoren die Einrichtung von Esp.-Kursen warm empfiehlt.

Die 7. Tagung der rum. Esp. wird in dem malerisch gelegenen Karpathenstädtchen Kronstadt im kommenden August nach dem Danziger Weltkongreß unter dem Vorsitze des Ministers Trancu-Jaŝi stattfinden.

Inĝeniero J. R. G. Isbrücker-Haag, Nederlando, membro de L. K.

En Nederlando la lernantoj de mezaj lernejoj ĉiuj regule studas francan, germanan kaj anglan lingvojn kaj konsekvence la instruitaj nederlandanoj almenaŭ legas tiujn lingvojn kaj povas sin helpi per ili. Tiu cirkonstanco, kun la fakto, ke estas nur unu enlanda lingvo, eble estas kaŭzo, ke ĉe multaj la bezono je internacia lingvo ne estas tiel urĝe sentata. Tamen nuntempe oni preskaŭ ĉie rigardas la lingvon de Zamenhof kiel seriozan aferon, kiu meritas atenton. Ministroj kaj aliaj oficialaj personoj komprenas la seriozecon kaj gravecon de la afero. Ĉi tiu fakto ilustras la devizon de la nederlanda propaganda societo: „La estonto estas nia“.

In Holland studieren die Schüler aller Mittelschulen regelmäßig die französische, deutsche und englische Sprache und infolgedessen lesen wenigstens die gebildeten Niederländer diese Sprachen und können sich mit ihnen helfen. Dieser Umstand zusammen mit der Tatsache, daß es nur eine Inlandssprache gibt, bildet vielleicht auch den Grund, daß bei vielen das Bedürfnis nach einer zwischenvölkischen Sprache nicht so dringend gefühlt wird. Trotzdem betrachtet man jetzt fast überall die Sprache Zamenhofs als eine ernste Angelegenheit, die Aufmerksamkeit verdient. Minister und andere Personen des öffentlichen Lebens verstehen den Ernst und die Bedeutung der Sache. Diese Tatsache beleuchtet den Wahlspruch unserer niederländischen Werbegesellschaft: „Die Zukunft ist unser.“

Kiel statas Esperanto en Aŭstrio?

Wie steht Esperanto in Österreich?

Walter Smital-Wien, direktoro de „Aŭstria Esp.-Instituto", aŭstria sekretario de „Internacia Radio-Asocio"-Paris, Esperanto-preleganto ĉe „Radio Wien".

La tero aŭstria estas por E. historia: La loko, en kiu Zamenhof akiris sian okulistan specialscion, estis la universitato Wien. La tiaman loĝdomon (nun Hotelo Hamerand, VIII., Florianigasse 8) ornamas depost 1924 ĉikoncerna memortabulo el griza marmoro.

La unua societo (Unua Vien-a E.-Unuiĝo) estis fondata 1902. La „movado" komencis pksm. 8 jarojn poste. Nun ties organizo bazas sur UEA. (deleg. en 37 lokoj), AED. (fondita 1923) kaj Aŭstr. Laborista Ligo Esp. (ALLE., fond. 1922). Ties organoj estas: Aŭstria Esperantisto" por AED., Korneuburg; „La Socialisto" por ALLE, Wien.

Jus pasis 10 jaroj, kiam en la Teknika Altlernejo-Wien estis instalata lektoro por Esp. (dir. Josef Schamanek-Tullnerbach).

Nun okazas la sepa landa kongreso. En 1924 Wien gastigis la XVI. internacian sub la protekto de la respublika prezidanto d-ro Mich. Hainisch. Prezentita estis la klasika sorĉfabelo „Malŝparulo" de Raimund, traduk. el germ. de kolonelo Zwach; aktoroj el „Burgtheater" — Wawra, Ph. Zeska.

Post la mondmilito la movado nur malrapide reviglilĝis; sed nuntempe la plej gravaj faktoroj entute eblaj ĝin progresigas jam aŭtomate. La ĉefsendilo Wien-Rosenhügel kun siaj 4 dependaj disaŭdigas depost 2 jaroj E.-kursojn (komence Hofrat Inĝ. Hartwich †, nun Smital). Antaŭ 2 semajnoj nova decido: Pro la efiko de l' antaŭaj estos aranĝata rapidkurso por komencantoj (julio—septembro) kaj daŭrigata seninterrompe la E.-informservo pri Aŭstrio, en kiu partoprenas la ministerio por eksteraj aferoj kaj fremdulfrekventaj korporacioj. La publikaj estraroj konstante favoras: Ministerio por instruaferoj instalis — per reskripto n-ro 2163 de l' 20. IV. 25 — ŝtatan ekzamenkomisionon (dir.: Hofrat Dr. Wollmann).

Der österreichische Boden ist für E. geschichtlicher Boden: Die Stätte, an der Dr. Zamenhof sein augenärztliches Spezialwissen erwarb, war die Universität Wien. Sein damaliges Wohnhaus (jetzt Hotel Hamerand, VIII., Florianigasse 8) ziert seit 1924 eine diesbezügliche Erinnerungstafel aus grauem Marmor.

Die erste Gesellschaft („Erster Wiener E.-Verein") wurde 1902 gegründet. Die „Bewegung" begann etwa 8 Jahre später. Jetzt fußt deren Organisation auf dem E.-Weltbund (Beauftragte in 37 österr. Orten), der „Öster. E.-Vertreterschaft" (gegr. 1923) und dem „Österr. Arbeiter-E.-Bund" (gegr. 1922). Deren Zeitschriften sind: „Österreichischer Esperantist," für „Ö. E. V.", Korneuburg; „Der Sozialist," für „Ö. A. E. B.", Wien.

Eben sind 10 Jahre verflossen, seit an der Technischen Hochschule in Wien ein Lektor für E. (Dir. Josef Schamanek-Tullnerbach) eingesetzt wurde.

Jetzt findet die siebente Landestagung für E. statt. Im Jahre 1924 beherbergte Wien die XVI. Welttagung unter dem Ehrenschutz des Bundespräsidenten Dr. Michael Hainisch. (Zur Aufführung gelangte das klassische Zaubermärchen „Der Verschwender" von Raimund, aus dem Deutschen übertragen von Oberst Franz Zwach; Burgtheaterschauspieler Wawra, Ph. Zeska.)

Nach dem Weltkrieg hatte sich die Bewegung nur langsam wieder belebt; jetzt aber stoßen sie die bedeutendsten Faktoren, die überhaupt in Betracht kommen, schon automatisch vorwärts. — Der Großsender Wien-Rosenhügel mit seinen vier Zwischensendern verbreitet seit 2 Jahren E.-Kurse (anfangs Hofrat Ing. Hartwich †, jetzt Smital). Vor zwei Wochen erfolgte ein neuer Beschluß: Infolge der Wirkung der vorhergehenden wird ein Schnellkurs für Anfänger (Juli-September) veranstaltet und der E.-Nachrichtendienst über Österreich ununterbrochen fortgesetzt, an dem das Ministerium für Äußeres und Fremdenverkehrs Vereinigungen mitwirken. — Die Behörden verhalten sich dem E. gegenüber dauernd günstig: Das Bundesministerium für Unterricht hat — mit Erlaß Nr. 2163 v. 30. April 1925 — eine staatliche Prüfungskommission eingesetzt (Dir. Hofrat Dr. Wollmann). Der Wiener Stadtsenat bezahlt den E.-Unterricht in neun Bürgerschulen. Außerdem E.-Unterricht an 2 Mittelschulen

La urba senato de Wien pagas la instruadon en 9 burĝlernejoj. Krome E.-instruo en du mezlernejoj, en akademioj kaj lernejoj komercaj de Wien kaj en diversespecaj lernejoj en Graz, St. Pölten, Krems, Korneuburg k. a. Moderna lernlibro (preparata de prof. d-ro Casari kaj instr. Scheibenreiter) en aŭtuno estos disponebla. — Polico: Depost 1926 troviĝas inter la lingvokapablaj informpostenoj sur frekventataj stratoj ankaŭ 2 per E. servantaj. Insigno: metalŝildeto sur la brusto kun surskribo „Esperanto". Plej nova decido: Al ĉiu E.-on scipovanta policisto estas permesate porti dum deĵoro la stelon. — Nia polica-prez. Joh. Schober, estas prez. de la Intern. Pol. Ligo E.-ista.

La ĝeneraldirektoro de la fervojoj, d-ro Maschat, faris enketon pri E.-scio resp. -lernemo inter siaj oficistoj ĉiugradaj kaj rekomendis al ili kurspartoprenon. Li ankaŭ eldonis reskripton, en kiu tekstas:

„La reskr. de l' ministerio por komerco kaj trafiko d. d. 5. julio 1923, n-ro 862 B. M. V., koncerne la malpermeson pri portado de nedeĵoraj insignoj dum la deĵoro ne estas aplikota je la oficiala E.-insigno; la portado de tiu ĉi insigno estas do permesata ankaŭ dum la deĵoro".

Tio modelis por alilandaro kaj estis laŭde menciata en la internacia gazetaro. Ankaŭ la aŭstria fervojadministraro estis la proponinto de akceptita regularaldono pri E. en la dir. konf. Bruxelles, aprilo 1927: Esp. estas de nun uzebla por la surskriboj en la vagonoj translimaj. (Teksto en la venonta n-ro de „A. E.".)

En la 5 ĉefaj stacidomoj de Wien kaj de kelkaj aliaj urboj bonvensalutas alilingvan alveninton grandaj informtabuloj pri la enurbaj deleg. kaj E.-societoj. Tion ebligis al ni Österreichische Verkekrs - Werbungs - Gesellschaft — Agemaj E.-soc. eldonis subtenata de fremdulfrekventaj korporacioj gvidlibretojn. — Prosperis ankaŭ interesigi la ĝen.-dir. por poŝt- kaj telaferoj s-ron sekc. ĉefon Konrad Hoheisel, la prezid. de la poŝtdirekcio Wien,

in Handels-Akademien und -Schulen Wiens und an verschiedenen Schulen in Graz, St. Pölten, Krems, Korneuburg u. a. Ein modernes Lehrbuch (vorbereitet von Prof. Dr. Casari und Lehrer Scheibenreiter) wird im Herbste zur Verfügung stehen. — Polizei: Seit 1926 befinden sich unter den sprachkundigen Auskunftsposten auf Straßen mit starkem Verkehr auch 2 für Esperantodienste. Abzeichen: Metallschildchen auf der Brust mit Aufschrift „Esperanto". Neuester Beschluß: Jedem E.-kundigen Polizisten ist erlaubt, im Dienste den Stern zu tragen. Unser Polizeipräsident Johann Schober ist Vorsitzender des E.-Polizei-Welt-Bundes.

Der Generaldirektor der Bundesbahnen, Dr. Maschat, hat eine Rundfrage über die E.-Kenntnis bezw. Lernlust unter seinen Angestellten aller Dienstgrade veranstaltet und ihnen Teilnahme an Kursen empfohlen. Er gab auch einen Erlaß heraus, in dem es heißt:

„Der Erl. des B.-Min. f. H. V. vom 5. Juli 1923, Z. 862 B. M. V., über das Verbot des Tragens von nichtdienstlichen Abzeichen im Dienste findet auf das offizielle Esperantoabzeichen keine Anwendung; das Tragen dieses Abzeichens ist also auch im Dienste gestattet."

Dies diente anderen Ländern als Vorbild und wurde in der intern. Presse lobend erwähnt. Ebenfalls die österreichische Eisenbahnverwaltung war es, die auf der Direktorenkonferenz in Brüssel, April 1927, einen E. betreffenden Ergänzungsantrag zu den Betriebsvorschriften stellte, der auch angenommen wurde: Von nun ab darf Esperanto für Aufschriften in Durchgangswagen verwendet werden (Wortlaut in der nächsten Nummer von „A. E.".)

Auf den fünf Hauptbahnhöfen Wiens und denen in einigen anderen Städten heißen große Auskunftstafeln über die E.-Geschäftsstellen und -Gesellschaften der Stadt den anderssprachigen Ankömmling willkommen. Dies ermöglichte uns die Österr. Verkehrswerbungs-Gesellschaft. — Rührige E.-Gesellschaften gaben mit Unterstützung von Fremdenverkehrsvereinigungen „Führer" heraus. — Es gelang auch, den Generaldirektor für Post- und Telegraphenwesen, Sektionschef Konrad Hoheisel, den Vorsitzenden der Postdirektion Wien, H. Ustrnul, und des Telegraphenamtes, H. Habermann, zu

s-ron Ustrnul, kaj de la telegrafa, s-ron Habermann. Sekvo: La unua kurso en tiu medio. — Intern. Specimena Foiro Wien uzas E.-on kaj eldonis belajn prospektojn kaj plakatojn. — Grandaj komercaj entreprenoj korespondas ankaŭ en Esperanto.

La impreso eksteren de la XVI-a ŝanĝis la sintenon de la gazetaro. ĝis tiam singarde skeptika. Nun eĉ antaŭe kontraŭulaj gazetoj ekkonis jam la valoron de E. Kelkaj gazetoj raportas tre ofte pri E. — La eldonejo de „N. W. Tagblatt“ envicigis en sian „bibliotekon“ serion da malmultekostaj libretoj de d-ro E. Pfeffer. Krome 3 aliaj eldonejoj eldonas E.-aĵojn.

Resume oni povas konstati, ke per intensa kaj samtempe singarda laborado de kelkaj pioniroj E. jam enradikiĝis en la publiko aŭstria. La ĉefan meriton havas en la lastaj 3 jaroj nia senlaca Steiner. Li estu dankata pro tio kaj — ne forstreku „redaktorante“ ĉi tiujn du lastajn frazojn!

interessieren. Folge: der erste Kurs in diesem Bereich. — Die Wiener Internationale Mustermesse verwendet E. und hat schöne Verzeichnisse und Anschläge herausgebracht. Große Handelsunternehmungen führen Briefwechsel auch in E. — Der Eindruck der XVI. Welttagung nach außen änderte die bis dahin vorsichtig unentschiedene Haltung der Presse. Jetzt haben selbst früher gegnerische Zeitungen schon den Wert des E. erkannt. Einige Blätter berichten über E. sehr häufig. Der Verlag „Neues Wiener Tagblatt“ hat seiner „Bibliothek“ eine Reihe billiger Büchlein von Dr. E. Pfeffer eingegliedert. Außerdem geben drei andere Verlagsanstalten E.-Sachen heraus.

Zusammenfassend kann man feststellen, daß zufolge kräftiger und gleichzeitig vorsichtiger Arbeit einiger Vorkämpfer das E. in der österreichischen Öffentlichkeit schon Wurzel gefaßt hat. Das Hauptverdienst der letzten drei Jahre gebührt unserem unermüdlichen Steiner. Er sei bedankt dafür und — möge in seiner Eigenschaft als Schriftleiter nicht diese beiden letzten Sätze wegstreichen!

Die Staatsprüfungen aus Esperanto.

Landesschulinspektor Hofrat Dr. Franz Wollmann, Direktor der staatlichen Prüfungskommission für Esperanto.

Denselben unterzogen sich im Frühjahrstermin 1927 (20.—23. April) 18 Prüflinge. Davon legten 15 die Lehrbefähigungs-, 3 die Kenntnisprüfung ab; 6 erhielten eine Befähigung mit Auszeichnung. 16 Prüflinge waren aus Wien, einer aus Steiermark, einer aus Kärnten; dem Berufe nach: 1 Hofrat, 1 Mittelschulprofessor, 2 Bürgerschuldirektoren, 5 Bürgerschullehrer, 1 Bürgerschullehrerin, 5 Volksschullehrer, 3 Beamte.

Die Themen der schriftlichen Prüfungen waren folgende: a) Für die Befähigungsprüfung: Übersetzung: Aus der Fundam. Krestomatio VI, p. 257/58: El la historio de la provoj de lingvoj tutmondaj de Leibnitz ĝis la nuna tempo von „Oni vidas ordinare . . . bis . . . kun fantomo pazigrafia.“ Der Text wurde diktiert. — Freier Aufsatz in Esperanto: Zur Wahl: La danĝeraj tempoj por Esperanto. — Logika kaj morala valoroj de Esperanto. — Ĝojo kaj malĝojo en la vivo de instruisto. — Allgemeine Pädagogik und Sprachmethodik: 1. Ein Vergleich zwischen der Einzelerziehung und der Gemeinschaftserziehung. 2. Wie werde ich die Grundsätze der Arbeitsschule im Esperantounterrichte verwirklichen?

b) Für die Kenntnisprüfung: Übersetzung: Aus Paul Bennemann „Tra la mondo“, I-a parto, p. 25: La fino de la mondo. — Freier Aufsatz. Zur Wahl: Esperanto en la servo de la polico — de la poŝto. Printempaj ĝojoj.

*

(Vgl. über die Aufgaben bei den früheren Prüfungen „Aŭstria Esperantisto“, Decembro 1926, p. 136; Aprilo 1926, p. 37; Novembro 1925, p. 110.) Zur Vorbereitung auf die Prüfungen wird auf die Broschüre: Dr. Wollmann, „Die Lehrbefähigungsprüfungen aus Englisch, Französisch, Italienisch und Esperanto“ (Österr. Bundesverlag, Wien, I., Schwarzenbergstraße 5, Preis S 1·50, zu bestellen durch jede Buchhandlung), verwiesen.

Die Schriftleitung.

Eksterlandaj Esperantistoj venu al Wien, vizitu nian belan Aŭstrion!

Tion ebligas al vi nova entrepreno „Aŭstria Esperanto-vojaĝa komitato“ (Esper-voko), kiu estas en kontakto kun la aŭstria esp.-istaro kaj „Wikug“ (Ekonomia-kultura societo por firmigo de internaciaj rilatoj). Eluzu niajn monatajn karavanojn de 25—30 pers. kun esp.-ista gvidanto en la daŭro de 13 tagoj je la prezo de aŭ. Ŝ. 375·—. La unua komencas la 1. VI. matene en Salzburg kaj kondukos tra Salzkammergut (per grandaj automobiloj), Linz, Wachau (ŝipo), Wien, Graz, Wörthersee, Villach, Tauernfervojo, Bad Gastein, Zell am See, Kapruner Kesselfall (akvofalo ĉe Kaprun), Achensee, Innsbruck, Bregenz. Oni povas komenci en Salzburg kaj Wien kaj finos en la komencurbo. En ĉiuj urboj la vojaĝ-partoprenantoj estu solene akceptataj de la esperantistoj kaj oficiale salutataj de la urbestraroj.

Ĝi ebligas al vi la partoprenon al la VII. Aŭstria E.-kongreso kaj la aranĝoj de „Wien-aj Festsemajnoj“. Samaj vojaĝoj sekvos la 10. VII., 7. VIII., 4. IX. 1927. — Ĉar la gvidantoj ĉion klarigos ankaŭ germanlingve, partopreno de ne-esperantistoj estas ebla.

Detalojn bonvolu legi en „Heroldo de Esperanto“ aŭ postuli de: „Aŭstria Esperanto-vojaĝa komitato“ ĉe „Wikug“, Wien, I., Hofburg, Batthyanyi-Stiege, II. Stock.

Por la komitato:
R. M. Frey, E. G. Bernfeld. del. de UEA.

Ekspozo „Hejmindustrio kaj laborarto en Aŭstrio“.

„Asocio por fremdulfrekvento kaj ekonomio Ybbstal“ solene malfermis la 5. majo belegan ekspozon. Ĝi okazas en la ekspozejoj subteraj de l' fame konata magazeno Herzmansky-Wien kaj montras produktaĵojn de plej granda manlerteco samtempe de alta laborarto el Aŭstrio.

Protektoro landestro d-ro Buresch menciis en sia parolado la malfacilaĵojn de la realigo de la ekspozo, kiu nur estis ebligata per la komunemo de l' Asocio Ybbstal. helpo kaj subteno de la magazeno Herzmansky kaj ties ĉefo kom.-kons. Falnbigl, sed precipe per la pripensemo kaj senlaca aktiveco de l' aranĝinto ministra konsil. d-ro Ed. Stepan. D-ro Buresch finis per la vortoj: „Protektu la laboron en via hejmlando kaj evitu la manion al eksterlando!“

Kaj vi, karaj legantoj, vizitu la ekspozon (senpaga eniro), ĝi estas en la sama domo, kie ankaŭ ni (en la dua etaĝo) la 27. majo per la ega helpemo de kom.-kons. Falnbigl malfermos nian.

Wien kaj la Wien-anoj.

Wien-a foiro A. S. disponiĝis la tutan foirpalacon (VII. distr.) al la unua kaj verŝajne plej efika programero de Wien-aj festsemajnoj la ekspozo „Wien kaj la Wien-anoj“ kaj ankaŭ aranĝis ĝin. Ke la foirdirektantaro bonege solvis la aferon, tion montras la ekspozo mem. Priskribi ĝin ne permesas la spaco en la gazeto. Plej bono — iru tien kaj vidu mem! Ĉiu tie trovos multajn interesajn ekspozaĵojn.

Tre rekomendinda estas la vizito de la ekspozo „Semajnfino“, en kiu la landregistaro de Malsupra Aŭstrio (Fremdulfrekventa oficejo) per belaj ekspozaĵoj prezentas en delikatgusta maniero la pejzaĝbildon de Malsupra Aŭstrio. Ĉirkaŭ la multaj de artistoj faritaj dioramoj kaj reliefoj, la ŝnuregfervojo sur la Raxmonton, la bordbanejoj de Baden kaj Vöslau interpremiĝas la vizitantaro. En informejo oni povas informi sin pri vojaĝoj, turismo, sportekipo k. s., kaj ankaŭ aĉeti ĉikoncernajn librojn kaj geografiajn kartojn.

Neniu, kiu vizitos nian kongreson kaj ekspozon, forgesu „Wien kaj la Wien-anojn“! St.

Nia Schamanek jubileas.

La 17. de aprilo 1917, tri tagojn post la morto de nia majstro, nia maljuna fervorulo estiĝis lektoro por Esp. en la Teknika Alternejo Wien.

Okaze de lia dekjara jubileo gratulon al li!

AŬSTRIA ESPERANTO-DELEGITARO

Wien, IV., Schäffergasse 3.

Al ĉiuj societoj, kluboj kaj grupoj!

Por la laborkonferenco de AED. dum pentekosto en Wien mi proponas jenajn temojn:

I. Pri organizaj aferoj.

II. Pri enkonduko de E. en la diversajn lernejojn en Aŭstrio.

III. Kiel ni povas progresigi la aplikon de Esperanto por la internacia monda interkompreniĝo.

IV. Pri komuna somera hejmo por Esp.-istoj.

V. Paroladoj pri Esperanto kaj kursoj en someraj restadejoj.

VI. Pri fondo de Esp.-ista hejmo. (Prop. Mair.)

Bonvolu priparoli tiujn ĉi temojn en viaj kluboj.

Aliajn deziritajn proponojn bonvolu tuj sendi al AED., Wien, IV., Schäffergasse 3, por definitive fiksi la tagordon de la laborkonferenco. Feder, ĝen.-sek.

En la 63a kunsido de E. D. W.

la 7. majo 1927

oni aŭdis la raportojn pri la paskaj konferencoj en Praha kaj akceptis projekton pri Esp.-fremduloficejo de s-roj Frey kaj Bernfeld, definitive decidotan en la AED-konferenco je Pentekosto. La 64a **kunsido de E. D. W.** okazos pro la Esp.-Kongreso jam la **28an de majo.** E. Werner, prov. afergvidanto.

Rimarkoj al la kongreso.

Post la malferma kunsido: Fotografado sur „Heldenplatz“.

Komuna manĝado: Ŝ 1.60 por supo, bakita porkaĵo kun verda salato kaj ĉijaraj terpomoj, kremtranĉaĵo. Anoncu vin antaŭ la 3. VI.!

Veturo al Grinzing kaj reen: 48 g.

Biletoj al Baden por unu veturo: Ŝ 1.40.

La abonantoj ekster Wien ricevas aldone „Varbleteron“, per kiu ili invitu siajn geamikojn alilandajn al vizito de la festsemajnoj (5.—19. VI.).

Wien: „E.-Org. de Ofic-havantoj de urbo Wien" La 9 aprilo estis ĝen. kunv. Nova estraro: dir. Feder-prez., Bernfeld-sekr., instr. Kassal-kas. Vizitadoj: „Wien kaj la Wienanoj", 28. V., 15 h antaŭ la Foirpalaco; „Wiener Molkerei", II. Molkereistraße la 11. junio, 21 h. Anoncu vin en la sekretariejo. Ekskursoj: 21. V. Hermannskogel; — **„E.-grupo de Naturamikoj"**: Vizitadoj: 22. V. Radio-stacio Deutsch-Altenburg; 23. V. Wiener Molkerei.

Posedanto, administranto, eldonanto kaj respondeca redaktoro Hugo Steiner, Bisamberg 248.
Presejo: Gesellschafts-Buchdruckerei Brüder Hollinek, Wien III. Steingasse 25.